

kampen waren opgesloten), een grote groep vormden die speciale hulp van node had.¹ Er kwam voor deze groep in '68 een aparte voorlopige regeling – de definitieve die in '73 in werking trad, was de Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers: voortaan was het de Uitkeringsraad die bij gebleken noodzaak een uitkering vaststelde welke (evenals het buitengewoon pensioen voor de illegale werkers en hun nabestaanden) binnen zekere grenzen gerelateerd was aan het inkomen dat men verdiende voordat men werd uitgeschakeld. Die uitkeringen werden nadien toegekend aan de vervolgingslachtoffers zèlf dan wel aan hun weduwen of minderjarige volle wezen.

Van de aanvragen voor een uitkering onder de Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers werden er meer dan 40 000 afgewezen – er zijn er anno 1985 meer dan 33 000 ingewilligd: ca. 23 000 aan personen die zelf vervolgd werden, ruim 10 000 aan weduwen of wezen. Van die ruim 33 000 ingewilligde aanvragen is ca. twee-derde ingediend door slachtoffers van vervolging door de Japanners.² Gebleken is dat vooral diegenen die als kinderen door de Japanners werden geïnterneerd (van die kinderen werden de jongens op jeugdige leeftijd van hun moeder gescheiden), medisch-psychologische hulp nodig hebben: dat is dan een vorm van hulp aan wat men 'de eerste generatie' is gaan noemen, t.w. de generatie van diegenen die zèlf vervolgd werden.

★

Opmerkelijk achten wij het dat de Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers de eerste was die betrekking had niet alleen op slachtoffers van de Duitse maar ook van de Japanse bezetting. Dat feit onderstreept dat het Indische oorlogsleed (in Japanse krijgsgevangenschap waren ruim acht-

¹ Tot die groep behoorden ook de Zigeuners en de communisten die vrijheidsberoving hadden ondergaan (de communisten voorzover zij niet illegale werkers waren geweest) alsook de enkele honderden gemengd-gehuwde Joden die zich in '43 en '44 aan sterilisatie hadden moeten onderwerpen; zij die zich aan de arbeidsinzet onttrokken hadden, konden alleen als vervolgingslachtoffers beschouwd worden als zij vrijheidsberoving onder permanente bewaking hadden ondergaan, bijvoorbeeld in het concentratiekamp Amersfoort of in de *Arbeiterziehungslager* in Duitsland. ² Zulks door bemiddeling van de in '47 opgerichte en aanvankelijk ook in Indië werkzame Stichting Pelita (zo heette het olielampje dat licht verspreidde in de tropische duisternis). Deze stichting begon haar arbeid met een gift van het Nederlands-Indisch gouvernement van f 7 mln.